

Om visheten hos himlens änglar

265. Det är nästan ofattbart hur stor vishet änglarna i himlen har, ty den övergår i så hög grad den mänskliga visheten att den inte kan jämföras med den. En vishet som är förmer än mänsklig vishet ser nämligen ut för människorna som om den inte vore någonting. Det finns dock vissa okända fakta som kan beskriva änglarnas vishet, men som innan de blir kända ligger som skuggor i förståndet och döljer det verkliga förhållandet. Man kan emellertid lära känna dessa fakta, och när man har lärt känna dem, kan man också lära sig förstå dem om blott sinnet finner någon glädje i dem. En känsla av glädje för nämligen med sig en förnimmelse av ljus, emedan denna känsla kommer fram ur kärleken, och över dem som älskar det som kommer fram ur Gudomlig och himmelsk vishet strålar ljus från himlen, och de får upplysning.

266. Hurdan änglarnas vishet är kan man sluta sig till av att de är i himlens ljus och att himlens ljus till sitt väsen är detsamma som den Gudomliga sanningen eller den Gudomliga visheten, och även av att detta ljus samtidigt upplyser änglarnas inre syn, som är sinnets syn, och deras yttre syn, som är ögonens. (Att himlens ljus är detsamma som den Gudomliga sanningen eller den Gudomliga visheten kan man se ovan, nr 126–133.) Änglarna är också i den himmelska värmen, som till sitt väsen är samma sak som det Gudomliga goda eller den Gudomliga kärleken, och det är från denna kärlek de har sin böjelse för och önskan om att bli visa. (Att himlens värme är detsamma som det Gudomliga goda eller den Gudomliga kärleken kan man se ovan, nr 133–140.) Att änglarna är i vishet, ja, så till den grad att de kallas ”visheter”, kan man sluta sig till av att alla deras tankar och känslor flödar i överensstämmelse med den himmelska formen, och även av att denna form är en form av Gudomlig vishet, samt att deras inre tillstånd, som är mottagliga för den visheten, är skapade efter den formen. (Att änglarnas tankar och känslor flödar i överensstämmelse med himlens form och likaså deras intelligens och vishet, se ovan nr 201–212.)

[2] Att änglarna har en överlägsen vishet kan man också konstatera av att deras tal präglas av vishet, ty det rinner upp omedelbart och spontant ur tanken, och denna i sin tur ur känslan, så att deras tal är en ur känslan i yttre form framsprungen tanke. Det finns därför inte någonting som drar dem bort från den Gudomliga inflytelsen och inte heller, såsom hos människan, någonting yttre som tränger sig in i talet från andra tänkesätt. (Att änglarnas sätt att tala på är deras tankars och känslors uttryckssätt, se ovan, nr 234–245.) Till denna änglarnas vishet bidrar också detta att allt som de ser med ögonen och förnimmer med sinnena harmonierar med deras vishet, emedan det motsvarar den. Alltså är alla de fenomen som de förnimmer förebildande former av sådant som hör till visheten. (Att allt som syns i himlarna är motsvarigheter till änglarnas inre sinnestillstånd och att det är förebildningar av deras vishet, nr 170–182.)

[3] Därtill kommer att änglarnas tankar inte som människans tankar är begränsade och inskränkta av tids- och rumsbegrepp. Tid och rum hör nämligen naturen till, och det som hör naturen till vänder bort sinnet från allt andligt och berövar den intellektuella förmågan dess vidsynthet. (Att änglarnas föreställningar är utan tid och rum och således obegränsade i jämförelse med de mänskliga, kan man se ovan, nr 191–199). Ej heller sänker sig änglarnas tankar ned till det jordiska och materiella eller störs av omsorg för livets nödortf. Alltså förs deras tankar av sådana bekymmer inte bort från det som tillfredsställer och tillhör visheten, såsom människornas tankar i världen gör. Allt de behöver får de nämligen för intet av Herren. De får sina kläder, sin mat och sina hem för intet (nr 181–190) och därtill allt som gläder och behagar dem, allteftersom de tar emot vishet från Herren. Allt detta har sagts för att man skall få kännedom om varifrån änglarna får sin stora vishet¹⁸².

267. Att änglarna kan ta emot så stor vishet beror på att deras inre livsgrader är öppna, och visdom, liksom all fullkomlighet, tillväxer mot de inre livsgraderna, således allteftersom dessa öppnas¹⁸³. Det finns hos varje ängel tre grader av liv, som motsvarar de tre himlarna (se nr 29–40). De hos vilka den första graden är öppen är i den första eller yttersta himlen. De hos vilka den andra graden är öppen är i den andra eller mellersta himlen. De hos vilka den tredje graden är öppen är i den tredje eller innersta himlen. Enligt dessa tre grader har änglarna i himlarna sin vishet. Därför är visheten hos den innersta himlens änglar vida överlägsen visheten hos den mellersta himlens änglar, och dessa änglars vishet är vida överlägsen visheten hos den yttersta himlens änglar

(se ovan, nr 209, 210; och hur graderna är beskaffade, nr 38). Att det finns sådana skillnader mellan dem beror på att det som föreligger i en högre grad utmärker sig genom dess detaljrikedom, medan det som finns i en lägre grad kännetecknas av dess allmänna karaktär, och det allmänna innehåller detaljerna. Detaljerna förhåller sig till det allmänna såsom tusen eller tiotusen till ett. Så förhåller sig visdomen hos änglarna i en högre himmel till visdomen hos änglarna i en lägre himmel. Likväl övergår de sistnämnda änglarnas visdom på lika sätt människornas visdom i världen, ty människan lever i det kroppsliga och i dess sinnesförmimmelser, och människans kroppsliga sinnesförmimmelser hör samman med den lägsta graden. Härav är det uppenbart hurdan visheten är hos dem som tänker med utgångspunkt från sina sinnesförmimmelser, det vill säga hurdana de är som kallas sinnliga människor. De har nämligen alls ingen vishet utan endast kunskap¹⁸⁴. Med de människor vars tankar är höjda över deras sinnesförmimmelser förhåller det sig dock annorlunda, och än mer med dem vars inre grader av sinnet är öppna till och med för himlens ljus.

268. Hur stor änglarnas vishet är framgår av att änglarna i himlarna delar med sig av allt de har. Den ena låter den andra få del av sin förståndighet och vishet, därför att himlen är en delaktighet i allt gott. Orsaken är att den himmelska kärleken är sådan att den vill att det som är dess eget skall vara en annans. Därför uppfattar inte någon i himlen det goda inom sig som något gott, om det inte också är i en annan. Detta är källan till himlens lycksalighet. Denna inställning hos änglarna härstammar från Herren, emedan hans Gudomliga kärlek är sådan. Att himlarna kännetecknas av en villighet att dela med sig av allt har jag fått veta av erfarenhet. Några enkla och okunniga andar blev en gång upplyfta till himlen, och när de var där kom även de in i änglavishet och förstod då sådant som de aldrig förut hade kunnat fatta, och de sade också sådant som de i sitt föregående tillstånd aldrig hade kunnat ge uttryck åt.

269. Hurdan änglarnas vishet är låter sig inte beskrivas i ord, utan kan endast belysas i största allmänhet. En ängel kan med ett enda ord ge uttryck åt vad en människa inte kan uttrycka i tusen ord. Därtill kommer att ett enda ord av en ängel innehåller otaliga begrepp som alls inte kan finna uttryck i ord av ett mänskligt språk. I varje enskilt ord som en ängel yttrar finns nämligen arkana av vishet i ett opplösligt sammanhang som mänsklig kunskap aldrig kan uppnå. Vad änglarna inte kan ge fullt uttryck åt med orden i

sitt tal kompletterar de med hjälp av rösten i sitt tal, som innefattar en känsla för innehållets olika punkter i deras rätta ordning, ty, som ovan sagts (nr 236, 241), med tonfallet ger änglarna uttryck åt sina känslor, och med orden ger de uttryck åt de tankeföreställningar som har sitt ursprung i deras känslor. Det är av denna anledning som det som man kan få höra i himlen sägs vara outsägligt. Likaså kan änglarna med några få ord ge uttryck åt alla de skilda uppgifter som finns i ett helt bokverk och i varje ord inlägga begrepp som lyfter sinnet till inre vishet. Deras sätt att tala på är nämligen sådant att det harmonierar med känslorna, och varje ord överensstämmer med deras tankeföreställningar. Orden varierar också på oändligt många sätt i överensstämmelse med det ordningsenliga sakförhållande som innefattas i tankegången.

[2] De inre änglarna kan också av tonfallet i förening med några få ord av den talande känna hela hans liv. De uppfångar nämligen av tonfallet, allteftersom detta skiftar enligt ordens tankeföreställningar, hurdan den talandes rådande kärlek är, i vilken även de minsta detaljerna av hans liv är så att säga inskrivna¹⁸⁵. Av detta framgår hurdan änglarnas vishet är. Den ter sig i förhållande till den mänskliga visheten som en myriad till ett, eller som hela kroppens rörelsekrafter, som är oräkneliga, förhåller sig till den verksamhet som utgår från dem, och som för den mänskliga uppfattningsförmågan ter sig som en enhet. Den ter sig också som de tusen detaljerna av ett föremål som man ser genom ett förstklassigt mikroskop förhåller sig till den dunkla helhet som man ser med blotta ögat.

[3] Låt mig belysa detta med ett exempel. Det var en ängel som från sin vishet beskrev pånyttfödelsen och framlade ända till hundratals arkana i tur och ordning beträffande den, och han fyllde varje arkanum från det första till det sista med föreställningar som i sin tur innehöll än mer inre arkana. Han förklarade nämligen hur den andliga människan avlas på nytt, så att säga bärs i moderlivet, föds, växer upp och så småningom fullkomnas. Han påstod att han skulle kunna utöka antalet arkana till flera tusen, och att de arkana som hade nämnts endast berörde den yttre människans pånyttfödelse, och att det fanns otaliga fler beträffande den inre människans pånyttfödelse. Av dessa och andra liknande förklaringar som jag fått höra från änglarna har det blivit klart för mig hur stor deras vishet är, och i jämförelse därmed hur stor okunnigheten hos människorna är, som knappt vet vad pånyttfödelse är och än mindre någonting om utvecklingsförloppet i sin pånyttfödelse.

270. Om visheten hos den tredje eller innersta himlens änglar, och i hur hög grad den övergår visheten hos den första eller yttersta himlens änglar, skall nu sägas. Visheten hos den tredje eller innersta himlens änglar är till och med obegriplig för dem som är i den yttersta himlen. Orsaken till detta är att de inre delarna av sinnet hos den tredje himlens änglar har upplåtits till den tredje graden, medan de inre delarna av sinnet hos den första himlens änglar har upplåtits endast till den första graden, och all vishet tilltar mot det inre och fullkomnas allteftersom detta upplåts.

[2] Emedan de inre delarna av sinnet hos den tredje eller innersta himlens änglar har upplåtits till den tredje graden, är de Gudomliga sanningarna så att säga inskrivna i dem. Det inre av den tredje graden är nämligen mer i himlens form än det inre av den andra och den första graden, och himlens form härleder sig ur den Gudomliga sanningen och är följaktligen i överensstämmelse med den Gudomliga visheten. Det är av denna anledning som de Gudomliga sanningarna tycks vara liksom inskrivna i dessa änglar, eller liksom inplantade och medfödda hos dem. Så snart dessa änglar hör äkta Gudomliga sanningar, uppfattar och erkänner de dem därför genast, och efteråt ser de dem så att säga inom sig. Då nu denna himlens änglar är sådana, argumenterar de aldrig om de Gudomliga sanningarna, än mindre tvistar de om huruvida en sanning är sann eller ej, och de vet inte heller vad det är att tro eller att ha tro. De säger följaktligen: ”Vad är tro? Jag ser och förnimmer ju hur det förhåller sig.” Detta belyser de med jämförelser. Det vore nämligen som om man såg på ett hus och det som fanns i och omkring huset tillsammans med en kamrat, och sade till denne att han borde tro att huset och omgivningarna fanns, och var just sådana som de såg ut för honom; eller som om någon som ser en trädgård och träden och frukterna däri skulle säga till sin kamrat att han borde tro på att det är en trädgård med träd och frukter, när han ju dock tydligt ser dem med egna ögon. Det är av denna anledning som dessa änglar aldrig talar om tro, och inte heller har något begrepp om vad tro är, och inte ens resonerar med varandra om de Gudomliga sanningarna, än mindre tvistar om huruvida något är sant eller ej¹⁸⁶.

[3] Däremot har änglarna i den första eller yttersta himlen inte de Gudomliga sanningarna på detta sätt inskrivna i sitt inre, emedan endast den första graden av liv har öppnats hos dem. Dessa änglar diskuterar därför om de Gudomliga sanningarna, och de som gör det ser knappast något utöver det mest påtagliga av det som de resonerar om. Inte heller fördjupar de sig i något ämne mer än

vad som behövs för att fastslå det med några få data, och när de har gjort det, säger de att det är en trossak, och att man måste tro det.

[4] Jag talade med änglarna om detta, och de sade att det är en lika stor skillnad mellan visheten hos den tredje himlens änglar och visheten hos den första himlens änglar som mellan det som är ljust och det som är dunkelt. De jämförde också visheten hos den tredje himlens änglar med ett ståtligt palats fullt av alla möjliga nyttiga saker och på alla sidor omgivet av vidsträckta parker och dessa i sin tur av en mångfald storslagna vyer^a. De sade också att dessa, den tredje himlens änglar, kunde gå in i palatset och beskåda allt och vandra omkring överallt i parkerna och glädja sig åt allt som fanns där, eftersom de är i sådana sanningar som hör visheten till. Annorlunda förhåller det sig emellertid med dem som resonerar om sanningarna och än mer med dem som råkar i oenighet om dem. Då dessa inte ser sanningarna i sanningens ljus, utan inhämtar dem antingen från andra eller från Ordets bokstavsmening, som de till det inre inte förstår, förklarar de helt enkelt att man måste tro på dem, eller ha tro på dem, och vill sedan inte att någon inre syn skall blanda sig i saken. Om dessa sade änglarna att de inte ens kan komma fram till den första tröskeln av vishetens palats, än mindre gå in i det och promenera omkring på dess marker, eftersom de stannar upp redan vid första steget. Det förhåller sig däremot inte så med dem som är i verkliga sanningar. Ingenting hindrar dem från att fritt röra sig och vandra omkring på visdomens marker, ty de sanningar som de har sett leder dem vart än de går, ja, in på vidsträckta fält, emedan varje sanning är av oändlig utsträckning och står i förbindelse med en mångfald andra sanningar.

[5] Vidare sade de att visheten hos den himmelska himlens änglar företrädesvis består i att de ser vad som är Gudomligt och himmelskt i vartenda föremål och det underbara i en serie av föremål, eftersom allt som uppenbarar sig för deras ögon är en motsvarighet. När de ser palats och parker dröjer blicken alltså inte vid de föremål som de har för ögonen, utan de ser de inre orsakssammanhang som dessa har sin upprinnelse i, det vill säga som de motsvarar, och detta på alla tänkbara olika sätt alltefter föremålets utseende. Alltså ser de oräkneliga saker på en gång i deras ordning och sammanhang, och dessa behagar då deras sinnen i så hög grad att de verkar fullkomligt hänryckta. Att allt som syns i himlarna motsvarar det Gudomliga som änglarna får av Herren kan man se ovan (nr 170–176).

271. Att den tredje himlens änglar är sådana kommer sig av att de är i kärlek till Herren, och denna kärlek upplåter sinnets inre delar till den tredje graden och tar emot allt som hör till visheten. Man bör dessutom veta att den innersta himlens änglar alltjämt fullkomnas i vishet, och detta på ett helt annat sätt än den yttersta himlens änglar. Den innersta himlens änglar lagrar inte de Gudomliga sanningarna i minnet och skapar alltså inte ett kunskapsförråd av dem, utan så fort som de hör dem uppfattar de dem och omsätter dem i levernet. Det är därför som de Gudomliga sanningarna förblir så att säga inskrivna i dem, ty det som anbefalls levernet innebor på detta sätt. Saken förhåller sig emellertid tvärtom hos den yttersta himlens änglar. Dessa samlar först de Gudomliga sanningarna i minnet och gömmer undan dem i ett kunskapsförråd och tar sedan fram dem därifrån och fullkomnar sitt förstånd med deras hjälp, och utan någon inre förnimmelse av huruvida de är sanningar eller ej vill de dem och anbefaller dem åt levernet. Därför är de jämförelsevis i oklarhet. Det är värt att komma ihåg att den tredje himlens änglar fullkomnas i vishet genom hörseln, och inte genom synen. Vad de hör i en predikan ingår inte i deras minne, utan omedelbart i förnimmelsen och viljan, och blir en livets sak. Vad dessa änglar ser med ögonen ingår däremot i deras minne, och om detta resonerar och samtalar de. Härav framgår det att hörselns väg är för dem vishetens väg. Det förhåller sig så på grund av motsvarighet, ty örat motsvarar lydnad, och lydnaden är en livssak, men ögat motsvarar förståndet, och förståndet anknyter till lära¹⁸⁷. Dessa änglars tillstånd beskrivs också på flera ställen i Ordet, såsom hos *Jeremia*:

Jag skall inpränta min lag i deras sinne och skriva den i deras hjärta . . . Då skall envar icke längre behöva undervisa sin vän och den ene brodern den andre och säga: 'Lär känna Jehovah', ty de skall alla känna mig från den minsta bland dem till den största. (31:33, 34.)

Och hos *Matteus*:

Edert tal skall vara: ja, ja; nej, nej. Vad därutöver är kommer från det onda. (5:37.)

Att det som är ”utöver ja, ja, nej, nej, kommer från det onda” beror på att det inte är från Herren, ty de sanningar som innebor hos den tredje himlens änglar är från Herren, emedan dessa änglar är i kärlek till honom. I den himlen

består kärleken till Herren i att vilja och verkställa det Gudomliga sanna, ty det Gudomliga sanna är Herren i himlen.

272. Till de ovan nämnda orsakerna att änglarna kan ta emot så stor vishet kommer också denna, som är en av de förnämsta orsakerna till visheten i himlen, att änglarna är utan självkärlek. I den mån någon är utan självkärlek kan han nämligen vara vis i Gudomliga ting, ty det är självkärleken som blockerar människans inre förnimmelser mot all inflytelse från Herren och himlen och upplåter hennes yttre sinnen och inriktar dem på henne själv. Alla hos vilka självkärleken är förhärskande befinner sig därför i tätt mörker med avseende på det som hör himlen till, hur upplysta de än må vara med avseende på det som hör världen till. Däremot är änglarna, emedan de inte lider av självkärlek, i vishetens ljus. De himmelska kärleksarter som de är i, vilka är kärlek till Herren och kärlek till nästan, upplåter nämligen deras inre förnimmelser, och detta sker därför att dessa kärleksarter kommer från Herren och är Herren själv i dem. (Att dessa två kärleksarter bildar himlen i allmänhet och formar den hos var och en i synnerhet, kan man se ovan, nr 13–19.) Eftersom de himmelska kärleksarterna upplåter de inre delarna av sinnet för inflytelse från Herren, vänder också alla änglarna ansiktet mot honom (nr 142). I den andliga världen är det nämligen så att det är kärleken som vänder vars och ens inre känslor och tankar till sig, och dit den vänder en andes känslor och tankar, dit vänder den också hans ansikte. Ansiktet verkar nämligen i den andliga världen som ett med de inre känslorna och tankarna, ty det är deras yttre form. Eftersom kärleken sålunda vänder änglarnas inre känslor och tankar och deras ansikten till sig, så förbinder den sig också med änglarna, ty kärlek är andlig förbindelse och delar följaktligen vad den har med andra. Det är på grund av att änglarna vänder sig på detta sätt och följaktligen förbinder sig med och delar med sig till andra vad den har, som de har vishet. (Att all förbindelse i den andliga världen sker i överensstämmelse med hur man vänder sig, kan man se ovan, nr 255.)

273. Änglarna fullkomnas oavbrutet i vishet¹⁸⁸. Dock kan de inte i all evighet fullkomnas ända därhän att det uppstår någon slags jämförelse mellan deras vishet och Herrens Gudomliga vishet, ty Herrens Gudomliga vishet är oändlig och änglarnas vishet är ändlig, och det finns inte någon relation mellan det oändliga och det ändliga.

274. Eftersom det är vishet som fullkomnar änglarna och bildar deras liv, och eftersom himlen inflyter med sitt goda hos varje ängel alltefter hans vishet, så önskar och eftersträvar alla i himlen att få vishet, knappast annorlunda än en människa som är hungrig längtar efter mat. Kunskap, förståndighet och vishet är nämligen andlig föda, liksom mat är naturlig föda. De motsvarar också varandra sinsemellan.

275. Änglarna i en och samma himmel och även de i ett och samma samhälle i himlen är inte i lika utan i olika vishet. De som är i mitten är i den största visheten, de som är runt omkring ända ut till gränserna är i mindre vishet. Visheten avtar alltefter avståndet från mitten, liksom ljuset avtar när det övergår till skugga (se ovan, nr 43, 128). Ljuset hos änglarna står också i proportion till deras vishet, emedan ljuset i himlen är den Gudomliga visheten, och var och en är i ljus allteftersom han tar emot denna vishet. (Om himlens ljus och de olika sätt som det tas emot på, kan man se ovan, nr 126–132.)

Om tillståndet av oskuld hos änglarna i himlen

276. Vad oskuld är, och hurdan den är, är det få i världen som känner till, och det är alls inte känt vad den är, och hurdan den är, av dem som är i det onda. Oskuld syns visserligen i ögonen och visar sig i ansikte, tal och åtbörder, i synnerhet hos de späda barnen. Likväl är det inte känt vad oskuld är, än mindre att det är just i oskuld som himlen ligger förborgad hos människan. För att man alltså skall kunna veta detta vill jag gå vidare och i vederbörlig ordning tala först om den späda barndomens oskuld, därefter om visdomens oskuld och till sist om himlens tillstånd med avseende på oskuld.

277. Barndomens eller de små barnens oskuld är inte äkta oskuld, ty den är endast oskuld i yttre form och ej i inre. Likafullt kan man av denna oskuld lära sig hurdan oskulden är. Den lyser nämligen fram i de små barnens ansikte och avspeglar sig i somliga av deras åtbörder och i deras första tal och påverkar oss därigenom. Små barn har nämligen inte någon inre tanke, eftersom de ännu inte vet vad som är gott eller ont eller vad som är sant eller falskt, varav tanke uppstår.

[2] Följaktligen har små barn inte någon sådan klokhet som har sitt ursprung i det egna jaget, inte något medvetet mål, och inte heller någon förmåga att fatta beslut^a, och alltså inte heller något ont syfte. De har inte något från självkärlek och världskärlek förvärvat proprium. De tillskriver inte sig själva något. Allt som de fått ta emot tillskriver de sina föräldrar. De är nöjda med de få och anspråkslösa saker som man ger dem och gläder sig åt dem. De har inte några bekymmer om kläder och föda och inte heller om framtiden. De fäster sig inte vid det som hör världen till och traktar inte efter dess många ting. De älskar sina föräldrar och sköterskor och sina små kamrater som de leker med i oskuld. De låter sig ledas, är hörsamma och lydiga.

[3] Eftersom de små barnen är i ett sådant tillstånd tar de emot allt med liv och lust^b. Därför lär de sig, utan att veta hur, att uppföra sig på ett intagande sätt, att tala och skaffa sig en början till konsten att kunna minnas och tänka, varvid det är deras oskuld som tjänar som medel till att de kan ta emot och invigas i denna konst. Denna oskuld är dock, som ovan sagts, en yttre oskuld, emedan den tillhör kroppen, inte sinnet¹⁸⁹. Deras sinne har nämligen ännu inte formats, ty sinnet består av förstånd och vilja och av en tanke- och känslöverksamhet som kommer från förstånd och vilja.

[4] Det har sagts mig från himlen att små barn alldeles särskilt står under Herrens överinseende och under ett inflytande från den innersta himlen, där ett tillstånd av oskuld råder. Det har också sagts mig att detta inflytande genomströmmar deras inre sinnestillstånd, och att det vid genomströmningen inte påverkar dessa genom något annat medel än oskulden, och att det är därför som oskulden visar sig i deras ansikte och i en del av deras åtbörder och blir uppenbar, ävensom att det är denna oskuld som föräldrarna innerst berörs av och som ger upphov till den kärlek som kallas föräldrakärlek^c.

278. Vishetens oskuld, däremot, är äkta, därför att den är en inre oskuld. Den tillhör nämligen sinnet, och alltså själva viljan och till följd därav förståndet, och när det finns oskuld i dessa finns också vishet, ty visheten kommer från vilja och förstånd. Det är av denna anledning som det sägs i himlen att oskuld har sin hemvist i vishet och att en ängel har lika mycket vishet som han har oskuld. Att det förhåller sig så bestyrker änglarna med att de som är i ett tillstånd av oskuld tillskriver sig själva intet gott, utan betraktar allt gott som mottaget av Herren och tillerkänner honom det såsom hans egendom. De bestyrker det också med att de som är i oskuld vill ledas av Herren och inte av sig själva, samt att de älskar allt som är gott och gläder sig åt allt som är sant. De både vet och förnimmer nämligen att kärlek till det goda – det vill säga att vilja och att göra det – är att älska Herren, samt att det att älska det sanna är att älska sin nästa. Att en ängel har lika mycket vishet som han är i oskuld bestyrker de än vidare därmed att de som är i oskuld lever nöjda med vad de har, vare sig det är litet eller mycket. De vet nämligen att de får ta emot just så mycket som är nyttigt för dem – litet för dem för vilka litet är nyttigt, mycket för dem för vilka mycket är nyttigt – och de inser också att de själva inte vet vad som är nyttigt för dem, utan endast Herren, som ser till det som är evigt i allt som Han ombesörjer.

[2] De som är i ett tillstånd av oskuld är därför inte heller oroliga för framtiden. Oro för framtiden kallar de bekymmer för morgondagen, som de anser innebära ett slags sorg över att mista eller inte få ta emot vad som egentligen är onödigt för uppgifterna i livet. Mot sina medmänniskor handlar de aldrig i ont syfte utan av godhet, rättrådighet och uppriktighet. Att handla i ont syfte kallar de lömskhet, som de flyr som ormgift, emedan det är helt och hållet motsatt oskulden. Eftersom de inte älskar någonting högre än att ledas av Herren, och eftersom de tillerkänner honom allt som de fått ta emot, avhålls de från sitt proprium, och i samma mån som de avhålls från sitt proprium inflyter Herren. Det som de får höra från honom, vare sig genom Ordet eller predikningar, lagrar de följaktligen inte i minnet, utan lyder det ofördröjligen, det vill säga vill och gör det, eftersom viljan faktiskt är deras minne. De ser för det mesta enkla ut i yttre avseenden, men är till sitt inre visa och kloka. Det är dessa som Herren avser i *Matt. 10:16*:

Var kloka som ormar och menlösa som duvor.

Sådan är den oskuld som kallas vishetens oskuld.

[3] Eftersom oskulden inte tillskriver sig själv något gott, utan tillerkänner Herren allt gott, och eftersom den alltså älskar att ledas av Herren, och eftersom mottagandet av allt gott och sant – varifrån visheten kommer – är en följd av detta förhållande, så följer att människan är så skapad att hon må vara i oskuld. När hon är ett litet barn är hon dock i en yttre oskuld, men när hon blir gammal i en inre oskuld, på det att hon genom den förra må uppnå den senare och från den senare återgå till den förra. Därför förhåller det sig också så att när människan blir gammal, avtar hon med hänsyn till kroppen och blir på nytt som ett litet barn, men ett vist barn, och alltså en ängel; ty i den högsta meningen är en ängel ett vist barn. I Ordet betecknar därför ”ett litet barn” oskuld, och ”en åldring” en vishet som har oskuld i sig¹⁹⁰.

279. Det förhåller sig på samma sätt med alla som pånyttföds. Pånyttfödelsen innebär att födas igen med avseende på den andliga människan. Hon införs först i den späda barndomens oskuld som innebär att hon varken vet något sant eller kan göra något gott av sig själv, utan endast från Herren, och att hon traktar och längtar efter det sanna blott därför att det är sant och efter det goda blott därför att det är gott. Det sanna och det goda får människan nämligen av

Herren allteftersom hon framskrider i ålder. Hon leds först till kunskap om det sanna och det goda, därefter från kunskap om dem till förståelse av dem, och slutligen från förståelse till vishet, alltjämt beledsagad av oskuld, vilken, som sagt, består i att hon inser att hon varken vet något sant eller kan göra något gott av sig själv, utan endast från Herren. Utan att tro och inse detta kan man inte ta emot någonting från himlen. Det är i denna inställning som vishetens oskuld huvudsakligen består.

280. Emedan oskuld är att ledas av Herren och icke av sig själv, därför är alla som är i himlen i oskuld, ty alla som är där älskar att ledas av Herren. De vet nämligen att den som leds av sig själv leds av sitt proprium, och människans proprium består i att älska sig själv, och den som älskar sig själv låter sig inte ledas av någon annan. Det är därför som en ängel är i himlen i samma grad som han är i oskuld, det vill säga han är i himlen i samma grad som han är i det Gudomliga goda och i det Gudomliga sanna, ty att vara i dessa är att vara i himlen. Därför är himlarna indelade alltefter oskulden. De som är i den yttersta eller första himlen är i den yttersta eller första graden av oskuld. De som är i den mellersta eller andra himlen är i den mellersta eller andra graden av oskuld. De som är i den innersta eller tredje himlen är i den innersta eller tredje graden av oskuld. De sistnämnda är därför himlens verkliga oskulder, emedan de – mer än alla andra änglar – älskar att ledas av Herren liksom små barn älskar att ledas av sin far. Det Gudomliga sanna som de får höra, antingen direkt från Herren eller indirekt genom Ordet och predikningar, tar de därför genast emot i viljan och utför det och verkställer det sålunda i livet. Därför har de också så mycket större vishet än änglarna i de lägre himlarna. Eftersom de är sådana, är de också av alla änglarna närmast Herren, som de har sin oskuld från, och de är också skilda från sitt proprium i så hög grad att de liksom lever i Herren. Till det yttre verkar de naiva, och inför ögonen på de lägre himlarnas änglar ser de ut som små barn, till och med som mycket små barn, och de verkar inte heller vara särskilt visa, trots att de är de visaste av himlens änglar. De har nämligen insett att de inte har någon vishet av sig själva och att vishet består i att erkänna detta. De har också insett att vad de vet är som ingenting i jämförelse med vad de inte vet. Att veta, inse och erkänna detta, säger de vara det första steget till vishet. Dessa änglar är dessutom nakna, därför att nakenhet motsvarar oskuld¹⁹¹.

281. Jag har talat mycket med änglarna om oskuld och fått veta att oskuld är det godas själva väsen^a och att det goda följaktligen är gott i samma mån som det finns oskuld i det, alltså att vishet också är vishet i samma mån som den härtör från oskuld. Det förhåller sig på ett liknande sätt med kärlek, människokärlek och tro¹⁹². Jag har dessutom fått veta att det är av denna anledning som ingen kan komma in i himlen som inte har oskuld, och att det är detta som avses med Herrens ord:

Låt de små barnen komma till mig och hindra dem inte, ty av sådana består riket i himlarna. Sannerligen säger jag er: Den som inte tar emot riket i himlarna som ett litet barn kommer aldrig dit in. (*[Matt. 19:14; 18:3]; Mark. 10:14; Luk. 18:16, 17.*)

Med ”de små barnen” avses här, liksom annorstädes i Ordet, de oskuldsfulla¹⁹⁰. Ett tillstånd av oskuld beskrivs också av Herren (*Matt. 6:23–25*), men uteslutande med hjälp av motsvarigheter. Orsaken till att det goda är gott i den mån det finns oskuld i det är att allt gott kommer från Herren, och oskuld består i att vilja ledas av Herren. Jag har också informerats om att det sanna inte kan förbindas med det goda, och inte heller det goda med det sanna, annat än med hjälp av oskuld. Därför är inte heller en ängel en himlens ängel om det inte finns oskuld i honom. Himlen är nämligen inte inom någon förrän det sanna är förbundet med det goda i honom. Det är till följd av detta som förbindelsen av det sanna och det goda kallas det himmelska äktenskapet, och det himmelska äktenskapet är detsamma som himlen. Det har också sagts mig att den sant äktenskapliga kärleken härleder sin tillvaro från oskuld, emedan den härleder sin tillvaro från den förbindelse av det goda och det sanna vari de båda makarnas sinnen är, det vill säga den äkta mannens och hustruns sinnen, och när denna förbindelse kommer till uttryck^b framträder den under formen av äktenskaplig kärlek. Makar älskar nämligen varandra ömsesidigt på samma sätt som deras sinnen älskar varandra ömsesidigt. Det är därför som det hos den äktenskapliga kärleken finns en likadan lekfullhet som hos barndomen och oskulden¹⁹³.

282. Eftersom oskulden är det godas själva väsen hos himlens änglar, framgår det uppenbart att det Gudomliga goda som utgår från Herren är själva Oskulden, ty det är detta goda som inflyter i änglarna och påverkar deras innersta varelse och ordnar och anpassar deras sinnen till att ta emot allt himlens goda. Det förhåller sig på samma sätt med små barn. Deras inre egenskaper icke blott

formas med hjälp av en oskuld som strömmar igenom dem från Herren, utan oskulden ger dem också oupphörligen en benägenhet och anpassningsförmåga som gör det möjligt för dem att ta emot det goda som tillhör den himmelska kärleken. Det goda som härtör ur oskulden verkar nämligen från det innersta i människan, då det ju, som redan sagts, är allt det godas själva väsen³. Av detta framgår det klart att all oskuld kommer från Herren. Det är därför som Herren i Ordet kallas ”Lammet”, ty ett lamm betecknar oskuld¹⁹⁴. Emedan oskulden är det innersta i allt det goda i himlen, påverkar den också sinnena så att den som intas av oskuld – vilket sker när någon av den innersta himlens änglar nalkas – inte längre tycker sig vara sin egen, utan grips och liksom hänrycks av en sådan sällhetskänsla att allt världens behag verkar som intet i jämförelse därmed. Detta säger jag därför att jag själv fått uppleva denna sällhetskänsla.

283. Alla som är i det goda av oskuld intas av oskulden, och i samma mån som någon är i detta goda, i samma mån känner han sig gripen av oskulden. Den däremot som inte är i det goda av oskuld känner sig inte gripen av den. Därför är alla som är i helvetet fiender till all oskuld. De har inte ens en aning om vad oskuld är. Deras fientliga inställning är sådan att i den grad någon är i oskuld, brinner de av lust att tillfoga honom skada. Det är därför som de inte står ut med att se små barn. Så snart de ser dem upptänds de av ett grymt begär att skada dem. Av detta framgår det att människans proprium och följaktligen hennes självkärlek är emot oskulden, ty alla som är i helvetet är i sitt proprium och till följd därav i självkärlek¹⁹⁵.

Om tillståndet av frid i himlen

284. Den som inte varit i himlens frid kan inte bilda sig någon uppfattning om den frid som himlens änglar är i. Inte heller kan människan, så länge hon är i kroppen, ta emot himlens frid och förnimma hurdan den är, emedan människans förnimmelseförmåga inskränker sig till det naturliga.

Om hon skall kunna förnimma hurdan himlens frid är, måste hon med hänsyn till tanken kunna upplyftas och bortföras från kroppen och försättas i anden och samtidigt kunna vara tillsammans med änglarna. Eftersom jag har upplevt himlens frid på detta sätt kan jag beskriva den. Dock kan jag inte med ord beskriva denna frid sådan den är i sig själv, emedan mänskliga ord är otillräckliga för detta, utan jag kan endast beskriva den med ord i jämförelse med den sinnesro som de har som är förnöjda i Gud.

285. Det finns två innersta tillstånd som kännetecknar himlen, nämligen oskuld och frid. De benämns innersta tillstånd, emedan de utgår omedelbart från Gud. Det är från oskuld som allt gott i himlen kommer, och det är från frid som en förnimmelse av behag i det goda kommer. Allt gott har sin förnimmelse av behag. Båda, det goda såväl som dess förnimmelse av behag, kommer från kärlek, ty det som man älskar, det kallar man gott, och det upplever man också som något behagligt. Av detta följer att dessa två innersta tillstånd, som kallas oskuld och frid, utgår från Herrens Gudomliga kärlek och påverkar änglarna från det innersta av deras varelse. Att oskuld är det innersta av det goda kan man se i det närmast föregående kapitlet, som handlar om oskuldstillståndet hos himlens änglar. Att frid däremot är det innersta av den förnimmelse av lycka som kommer från oskuldens goda, skall nu förklaras.

286. Fridens ursprung skall först förklaras. Gudomlig frid har sitt ursprung i Herren och uppstår ur föreningen av själva det Gudomliga och det Gudomliga Mänskliga i honom. Det Gudomliga av frid i himlen kommer från Herren och uppstår ur hans förbindelse med himlens änglar och speciellt ur

förbindelsen mellan det goda och det sanna hos varje ängel. Dessa förhållanden är fridens ursprung. Av detta kan man dra slutsatsen att friden i himlarna består i att det Gudomliga innerst berör allt gott där med sällhet, och att all himlens fröjd uppstår därigenom. Man kan också fastställa att friden i himlarna består i Herrens Gudomliga kärleks Gudomliga glädje över sin förbindelse med himlen och med var och en där. Det är denna glädje, som Herren förnimmer i änglarna och änglarna från Herren, som kallas frid. Därav härrör allt som ger upphov till en inre lycka och en förnimmelse av behag och välsignelse hos änglarna, eller allt det som kallas himmelsk fröjd¹⁹⁶.

287. Emedan fridens ursprung är sådan som just beskrivits kallas Herren "Fridsfursten", och han säger själv att frid både kommer från honom och är i honom. Dessutom kallas änglarna "fridens änglar" och himlen "fridens boning", som på följande ställen:

Ett barn är oss fött, en son är oss given och på hans skuldra skall herradömet vila, och hans namn skall vara Underbar, Rådgivare, Gud, Hjälte, Evighetsfader, Fridsfurste. På tillväxten av hans herradöme och frid skall ingen ände vara. (*Jes. 9:6, 7*)

Jesus sade: Frid lämnar jag kvar åt er, min frid ger jag er. Jag ger den inte åt er såsom världen ger. (*Joh. 14:27*.)

Detta har jag sagt er för att ni skall ha frid i mig. (*Joh. 16:33*.)

Jehovah upplyfte sitt ansikte över dig och givde dig frid. (*4 Mos. 6:26*.)

Fridens änglar gråter bittert, vägarna är öde. (*Jes. 33:7, 8*.)

Rättvisans följd skall vara frid . . . och mitt folk skall bo i fridens boning. (*Jes. 32:17, 18*.)

[2] Att det är den Gudomliga och himmelska friden som i Ordet förstås med "frid" framgår också av andra ställen där den omnämns, såsom hos *Jes. 52:7, 54:10, 59:8; Jer. 16:5, 25:37, 29:11; Hagg. 2:9; Sak. 8:12; Ps. 37:37* och annorstädes.

Emedan "frid" hänsyftar på Herren och himlen och även på den himmelska glädjen och det godas behagfullhet var orden "Frid vare med er" en av de forna

tidernas hälsningsformer och är så än i dag, vilket Herren också bekräftade genom att säga till lärjungarna som han sände ut:

När ni kommer in i ett hus, så säg först: Frid över detta hus. Och om där bor en fridens man, så skall er frid vila över honom. (*Luk. 10:5, 6.*)

Och Herren sade också själv, när han uppenbarade sig för apostlarna:

Frid vare med er. (*Job. 20:19, 21, 26.*)

[3] Ett tillstånd av frid avses också i Ordet med att Jehovah sägs ”ha luktat en välbehaglig^a lukt” såsom i *2 Mos. 29:18, 25, 41; 3 Mos. 1:9, 13, 17; 2:2, 9; 6:15, 21; 23:12, 13, 18; 4 Mos. 15:3, 7, 13; 28:6, 8, 13; 29:2, 6, 8, 13, 36.*

Med ”en välbehaglig lukt” betecknas i den himmelska meningen en förnimmelse av frid¹⁹⁷. Eftersom ”frid” betecknar föreningen av själva det Gudomliga med det Gudomliga Mänskliga i Herren, samt Herrens förening med himlen och kyrkan och med alla i himlen och även med alla i kyrkan som tar emot honom, så instiftades sabbaten^{*} såsom en påminnelse om dessa ting och fick sitt namn av *vila* eller *frid* och blev kyrkans allra heligaste förebildning. Därför kallade Herren sig också Sabbatens Herre (*Matt. 12:8; Mark. 2:27, 28; Luk. 6:5.*)¹⁹⁸

288. Eftersom himlens frid är det Gudomliga som med sällhet innerst inverkar på just det goda som finns hos änglarna, så kommer denna frid inte till deras uppenbara förnimmelse annat än genom en känsla av hjärtefröjd, när de är i sitt livs goda, och genom en känsla av förtjusning när de hör det sanna som överensstämmer med deras goda, och genom en sinnets fröjdfullhet, när de förnimmer förbindelsen mellan sitt goda och det sanna. Genom denna förbindelse inflyter himlens frid på allt i deras liv som de gör och tänker, och yttrar sig där som munterhet även i yttre avseende.

[2] Både med hänsyn till sin beskaffenhet och sin storlek är emellertid friden i himlarna olika alltefter oskulden hos dem som är där, emedan oskuld och frid går hand i hand. Som ovan sagts är det nämligen från oskulden som allt himlens goda kommer, och allt det godas behag där kommer från en känsla av frid. Av detta är det uppenbart att det som har sagts i föregående kapitel om tillståndet av oskuld i himlarna också kan sägas här om tillståndet av frid, emedan oskuld

* Från hebreiskans שבת (shavath) = att vila. שבת (shabbath) = sabbat, vilodag. (Översättarens anmärkning.)

och frid är förbundna såsom det goda och dess åtföljande förnimmelse av behag, ty det goda förnimmer man med hjälp av dess behag, och det behagliga lär man känna tack vara dess goda. Då det förhåller sig så är det klart att den innersta eller tredje himlens änglar är i den tredje eller innersta graden av frid, emedan de är i den tredje eller innersta graden av oskuld, och att de lägre himlarnas änglar är i en mindre grad av frid, emedan de är i en mindre grad av oskuld (se ovan, nr 280).

[3] Att oskuld och frid hör ihop liksom det goda och dess behag kan man se hos små barn, som, emedan de är i oskuld, också är i frid, och eftersom de är i frid är också allt hos dem fullt av lek. Men friden hos små barn är en yttre frid, medan en inre frid, liksom en inre oskuld, inte förekommer annat än i vishet; och eftersom den inre friden förekommer i vishet, föreligger den följaktligen i det godas och sannas förbindelse med varandra, emedan visheten kommer av denna förbindelse. Det förekommer också himmelsk frid, det vill säga änglafrid, hos de människor som på grund av förbindelsen mellan det goda och det sanna är i vishet, och som till följd därav känner sig nöjda i Gud. Medan de lever i världen ligger dock denna frid förborgad i deras inre sinne, men uppenbaras när de lämnar kroppen och ingår i himlen, ty då upplåts det inre sinnet.

289. Eftersom den Gudomliga friden uppkommer av Herrens förbindelse med himlen och speciellt av förbindelse mellan det goda och det sanna hos varje ängel, så följer att när änglarna är i ett tillstånd av kärlek är de i ett tillstånd av frid, ty då förbinds hos dem det goda med det sanna. Att änglarnas tillstånd efter vartannat förändras kan man se ovan (nr 154–160). Samma sak sker med den människa som pånyttföds. När förbindelsen mellan det goda och det sanna uppstår hos henne, vilket i synnerhet sker när hon övervunnit frestelser, då kommer hon in i sådana tillstånd av glädjeförnimmelse som uppkommer ur himmelsk frid¹⁹⁹. Denna frid förhåller sig jämförelsevis som morgonen eller morgonrodnaden om våren, då allt på jorden, när natten är förbi, vid solens uppgång begynner leva på nytt, och växternas doft sprids omkring med daggen som faller från himlen, och den milda vårliga temperaturen gör jorden fruktbar och fyller människosinnet med en känsla av välbehag. Det förhåller sig så därför att morgonen eller morgonrodnaden på våren motsvarar tillståndet av frid hos änglarna i himlen (se nr 155).²⁰⁰

290. Jag har också talat med änglarna om frid och sagt att man i världen kallar det fred* när krig och fientligheter riken emellan upphör och när ovänskap och tvedräkt människor emellan upphör, samt att man tror att inre frid består i sinnesro på grund av undanröjda bekymmer och särskilt i en känsla av lugn och ro och glädje över att man lyckas i det man gör. Men änglarna sade att sinnesro, och en känsla av lugn och glädje på grund av undanröjda bekymmer och framgång i det man gör, kan se ut som om de kom från frid, men att de inte kommer från frid annat än hos dem som är i det himmelska goda, emedan frid inte kan förekomma annat än i detta goda. Friden inflyter nämligen från Herren i änglarnas innersta väsen, och från deras innersta väsen stiger den ned och flyter ned i de lägre delarna av sinnet hos dem och framkallar ro i det inre sinnet^a, lugn i det yttre sinnet^b, och så en känsla av lycka på grund därav. Men hos dem som är i det onda finns det inte någon frid²⁰¹. Det ser visserligen ut som ro, lugn och välbehag, när de har framgång enligt önskan, men det är en yttre och inte alls en inre frid, ty i sitt inre brinner de av ovänskap, hat, hämnd, grymhet och många andra onda lustar, till vilka också deras håg dras, så snart de ser någon som inte gynnar dem, och som bryter ut så snart de inte hämmas av fruktan. Till följd av detta finner de nöje i vanvett, medan de som är i det goda finner nöje i vishet. Skillnaden är som skillnaden mellan himlen och helvetet.

* Det latinska ordet pax betyder både *frid* och *fred*. (Översättarens anmärkning.)